

Täysistunto

Keskiviikko 25.11.2020 klo 14.00—22.01

14. Lakialoite laiksi konkurssilain 1 luvun 6 §:n ja 3 luvun 4 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 15/2020 vp Ruut Sjöblom kok ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

19.04 **Ruut Sjöblom kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän lakialoitteeni tarkoituksena on muuttaa konkurssilakia niin, että velallinen vapautuu vastaamasta niistä konkurssisaatavista, joille ei konkurssissa kerry täyttä suoritusta. Eli käytännössä konkurssin kokenut yrittäjä voisi kaiken menetettyään yrittää jonain päivänä vielä uudelleen sen sijaan, että hän olisi rangaistuksenomaisessa velkaloukussa, velkavankeudessa vuosikymmeniä. Yrittäjä voisi saada uuden mahdollisuuden.

Tätä voidaan kutsua myös henkilökohtaiseksi konkurssiksi, ja tämä olisi menettely, jossa yksittäinen henkilö voisi tehdä veloista vapauttavan konkurssin yrityksen lailla. Maailmalla on käytössä erilaisia variaatioita tästä, eli konkurssilaki on täysin mahdollista uudistaa niin, että vastuullinen ja rehellinen yrittäjä vapautetaan velkavankeudesta ja näin hän pysyy tasavertaisesti mukana yhteiskunnassa.

Suomessa on äärimmäisen ankara ja toivottomuutta herättävä konkurssilaki. Tällaisella ehdottamallani konkurssilainsäädännön uudistuksella ehkäistäisiin pitkäaikaiseen velkavankeuteen joutuminen ja tuettaisiin uudelleenyrittämistä. Lisäksi ehdotan tässä lakialoitteessani, että viivästyskoron kertyminen konkurssiveloille keskeytetään. Näin vältetään konkurssiprosessin tahallista pitkittämistä ja rangaistuksenomaista luonnetta. Lainsäädännöllä tulee nykyistä paremmin huolehtia, että konkurssi ei johda kohtuuttomaan velkaloukuun, ja toisaalta lainsäädännöllä tulee tukea ja kannustaa konkurssin kokeneita yrittäjiä yrittämään uudelleen.

Yrittäjyys on suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan kivijalka, ja sen merkitys kasvaa entisestään. Pienet ja keskiuuret yritykset ovat maassamme merkittäviä työllistäjiä, ja pk-sektorille syntyy eniten uusia työpaikkoja. Meidän on huolehdittava, että yrittäjyyden edellytykset ovat kunnossa. Ahkerat yrittäjämme tarvitsevat ja ansaitsevat kannustavan, kohtuullisen ja oikeudenmukaisen toimintaympäristön. Suomessa on valitettavasti tehtävänä vielä paljon töitä tämän eteen.

Lakialoitteeni mukaisella konkurssilainsäädännön uudistuksella ehkäistään työttömyyttä ja toisaalta lisätään työllisyyttä. Tämän lakialoitteen tarkoitus on edistää konkurssista

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

selviytymistä ja kannustaa uuteen alkuun sekä sitä kautta lisätä työpaikkojen syntymistä. Pienet ja keski-suuret yritykset ovat suurin työllistäjä, ja erityisesti pk-sektorille syntyy eniten uusia työpaikkoja. Siksi yrittäjyys on ensiarvoisen tärkeää. Tutkimukset kuitenkin ovat osoittaneet, että halukkuus lähteä yrittäjäksi on alhainen, ja suurimmaksi yksittäiseksi syyksi on mainittu liian suuret taloudelliset riskit. Jos yritys ei osoittaudu kannattavaksi, voi konkurssista seurata vuosikymmenten velkaloukku. Pitkäaikainen velkavankeus estää omaan taloudelliseen tilanteeseen vaikuttamisen, ja tämä uhkaa ihmisen autonomiaa ja on yrittäjärisikin ottamisesta kohtuuton rangaistus. Yksinyrittäjien määrä on kasvanut viime vuosien aikana. Lisäksi alle kymmenen hengen yrityksiä on Suomessa 93 prosenttia koko yrityskannasta. Ne ovat erittäin riskialttiita vaikeuksille, kun talouden ja markkinoiden ailahteluja tulee. Riskinotto on luontainen osa yrittäjyyttä, ja riskit myös realisoituvat usein, sillä jopa puolet yrityksistä lopettaa toimintansa viiden vuoden sisällä perustamisesta. Konkurssit ovat talouden toiminnassa yleisiä. Virhearvioinnit ja epäonnistuminen ovat inhimillisiä. Tuskin kukaan meistä on elämässään epäonnistumiselta välttynyt.

Arvoisa puhemies! Konkurssi tulisi nähdä normaalina menettelynä lopettaa tappiollinen yritystoiminta, antaa tilaa uudelle ja toisaalta myös mahdollistaa taloudellinen ja yhteiskunnallinen rakennemuutos. Joskus konkurssin merkit ovat jo ilmassa, mutta koska seuraukset ovat niin ankarat, yrittäjät saattavat yrittää sinnitellä viimeiseen asti ja pitkittää prosessia tarpeettoman kauan. Ongelma ei ole yrittäjässä vaan lainsäädännössä, joka on liian ankara. Kun konkurssin hakemista pitkitetään ja yritetään löytää vielä se viimeinen toivo, ettei menetetä kaikkea, yleensä ongelmat kasaantuvat ja vaikeuttavat myös veloista selviytymistä. Konkurssilainsäädäntö nykymuodossaan ei siis tue yrittäjyyttä eikä työllistymistä, vaan rankaisee kohtuuttomasti riskin ottamisesta.

Sen lisäksi, että yrittäjäksi ryhtyvä riskeeraa aina taloudellisen tilanteensa, vaikutukset ulottuvat myös paljon pidemmälle. Konkurssi ja pitkäaikainen velkaloukku vaikuttavat yrittäjän elämän lisäksi koko hänen perheensä hyvinvointiin ja taloudelliseen tilanteeseen, lasten elämään ja ehkä jopa sukulaisten elämään. Taloudelliset ongelmat vaikeuttavat perheiden arkea ja aiheuttavat erilaisia sosiaalisia ongelmia. On osoitettu esimerkiksi, että lama-ajan lapset kärsivät muita enemmän erilaisista psyykkisistä ongelmista. Laman seuraukset näkyvät yhteiskunnassamme vielä vuosikymmenten jälkeen.

Tällä hetkellä tarve tälle lakimuutokselle on erityisen suuri, koska maamme uhkaa koronan aiheuttama taloudellinen katastrofi. Asiantuntija-arvioiden mukaan tämä epidemia voi pahimmillaan aiheuttaa massiivisen konkurssiaallon, ajaa tuhansia yrityksiä epätoivoon ja Suomen talouden syvälle lamaan. Lähes koko vuoden ajan käynnissä ollut globaali koronaviruspandemia on pitänyt talouttamme jatkuvassa kuristusotteessa. Näyttää valitettavasti siltä, että epidemian leviäminen kiihtyy maassamme entisestään ja talvesta tulee vaikea. Loppua ei ole vielä näkyvissä. Vakavarainenkin yritys voi mennä konkurssiin markkinoihin vaikuttavien odottamattomien tekijöiden vuoksi.

Arvoisa puhemies! Konkurssin sosiaalisia vaikutuksia ei saa vähätellä. Konkurssi ajaa ihmisen kriisiin. Joskus konkurssista seuraa työttömyysjakso, ja tutkimukset ovat osoittaneet, että pitkään jatkuneella työttömyydellä on negatiivisia vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin. Lisäksi konkurssiin liittyvää häpeäilemää ja stigmaa on aktiivisesti pyrittävä purkamaan. Epäonnistuminen ei ole häpeä. Muualla maailmassa konkurssin läpikäyneitä pidetään osaavina, kokeneina ja paljon hiljaista tietoa omaavina. He ovat oppineet virhearvioinneista ja vastoinkäymisistä. Kansainväliset tutkimukset osoittavat myös, että konkurssin kokeneet menestyvät ja työllistyvät paremmin saatuaan uuden mahdollisuuden. Heillä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

on kokemusta ja ymmärrystä kriisien kohtaamisesta ja hoitamisesta sekä syvällistä ymmärrystä yritysmaailmasta ja liike-elämästä. Meidän ei tule hukata tätä potentiaalia täällä Suomeksikaan pitämällä näitä ihmisiä vuosikausia velkaloukussa.

90-luvun lama-aika aiheutti valtavan määrän konkurssesja ja massatyöttömyyttä. Yrittäjät jäivät maksamaan konkurssivelkojaan vuosikymmenten ajaksi. Konkurssiaalto aiheutti vakavia, pitkäaikaisia, erittäin negatiivisia seurauksia ja epäinhimillistä kärsimystä. Arvioiden mukaan jopa 100 000 ihmistä jäi pysyvästi työelämän ulkopuolelle. Moni konkurssin tehnyt yrittäjä ei noussut koskaan jaloilleen. Me emme saa antaa tämän enää toistua.

Epidemian pitkittymisen myötä konkurssiaalto on edelleen todellinen uhka. Konkurssilain väliaikaiset muutokset, yritystuet ja muut toimet ovat tähän asti hillinneet konkurssien määrää, mutta seinä tulee välttämättä jossain vaiheessa vastaan, mikäli kysyntä ei palaudu entiselleen. Tämä ehdottamani konkurssilainsäädännön uudistus on tarpeellinen vakaan talouden aikana, mutta erityisen tärkeä kriisiaikana. Meidän täytyy mahdollistaa uusi alku.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä.

19.13 Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Talouskriisi on ajanut lukuisat yrittäjät ahdinkoon. Monelle 90-luvun laman kokeneelle yrittäjälle sekä meille laman lapsille tämä aika on palauttanut mieleen vuosikymmenten takaisia muistoja. Laman seurauksena monet menettivät yrityksensä mukana elantonsa, omaisuutensa, jotkut perheensä ja elämänsä. Niin on käynyt ja niin uhkaa käydä nytkin lukemattomille suomalaisille sankariyrittäjille. Käsittelyssä olevan edustaja Sjöblomin lakialoitteen tarkoituksena on muuttaa konkurssilakia siten, että henkilökohtainen konkurssi mahdollistetaan.

Yrittäjyydessä on kyse luovuudesta, ahkeruudesta, rohkeudesta ja riskinotosta. Ilman yrittämiseen kuuluvaa riskinottoa yhteiskuntamme ei voi menestyä. Jotta halukkaita riskin kantajia ja hyvinvointimme luojia löytyisi vastaisuudessaakin, tulee olla paitsi oikeus pitää menestyksen hedelmistä nykyistä suurempi osuus itsellään, myös oikeus epäonnistua. Tässä taitaa olla yksi sosiaalivaltiomme suurimpia heikkouksia. Suomessa ei riittävässä määrin hyväksytty yksilöiden taloudellista menestystä, mutta ei hyväksytty myöskään epäonnistumista. Riskinotosta rangaistaan, ei anneta uutta mahdollisuutta. Uusi mahdollisuus — sen tarvitsemme. Kuten lakialoitteessa todetaan, kansainväliset tutkimukset ovat osoittaneet, että konkurssin kokeneet menestyvät ja työllistävät paremmin saatuaan uuden mahdollisuuden.

Arvoisa puhemies! Yrittäjän ei pitäisi joutua vuosikausien velkavankeuteen varsinkaan, jos riski realisoituu yrittäjästä riippumattomasta syystä. Näin kuitenkin kävi 90-luvun lammassa, ja niin käy yhä. Vaikka yrittäjä olisi hoitanut asiansa huolella, varautunutkin, vaka-varainen ja elinkelpoinen yritys voi mennä konkurssiin markkinoilla tapahtuvien muutosten tai, kuten nyt, täysin ennakoimattoman yhteiskunnan kriisitilan vuoksi. Vaikka yrittäjällä ei olisi talouskriisin syntymiseen osaa eikä arpaa, hän joutuu kantamaan sen seuraukset.

Suomessa on, kuten todettu, kansainvälisesti verraten erittäin ankara konkurssilainsäädäntö. Konkurssilaki mahdollistaa luonnollisen henkilön konkurssin, jossa velallinen kuitenkin vastaa konkurssissa suorittamatta jääneistä veloista myöhemmin saamallaan tuloilla ja omaisuudella. Näiden konkurssin oikeusvaikutusten vuoksi konkurssin tehnyt pk-yrittäjä ei saa uutta alkua kuin vasta pitkän ja kipeän velkajärjestelyn kautta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

Vuonna 1993 säädetty laki yksityishenkilön velkajärjestelystä mahdollistaa sen, että maksukyvyttömän yksityishenkilön taloudellisen tilanteen korjaamiseksi tuomioistuim voi määrätä hänen velkojaan koskevista järjestelyistä ja vahvistaa hänelle maksukykyä vastaavan maksuohjelman. Velkajärjestelyssä siis maksetaan osa veloista maksusuunnitelman mukaisesti takaisin. Asiantuntijat ovat kuitenkin moittineet velkajärjestelylakia tilkkutäkkiksi ja vaikeaselkoiseksi. Yksityishenkilön velkajärjestely onkin riittämätön ja monimutkainen ja asettaa yrittäjät myös käytännössä eriarvoiseen asemaan yhtiömuodon perusteella.

Arvoisa puhemies! Lukuisat suomalaiset pk-yrittäjät ovat ottaneet merkittävän henkilökohtaisen riskin luodessaan suomalaista hyvinvointia. Tällaiseen riskinottoon pitää kannustaa ja myös epäonnistuminen pitää hyväksyä. Suomella ei ole varaa tukahduttaa vaurautta ympärilleen luova yrittämisen voima velkakuorman alle, jos vastuullisen yrittäjän riski realisoituu. Uuden alun antaminen tukisi yrittäjyyttä ja siten työllisyyttä. Henkilökohtainen konkurssi on syytä mahdollistaa, kuten lukuisissa maissa on tehty.

19.17 Hussein al-Tae sd: Arvoisa puhemies! Henkilökohtainen konkurssi on maailmalla benchmarkattu, ja sietäisi oppia, missä maissa sitä on toteutettu hyvin ja voiko sieltä ja näistä opeista Suomeen tuoda jotain vastaavaa. Siksi koen, että edustaja Sjöblomin esitys tässä kohtaa on hyvä, koska se ainakin tuottaa tämän keskustelun, voimmeko me mahdollisesti auttaa yrittäjiä vielä enemmän ja ensisijaisesti ihmisinä, jotka saattavat joutua tässä kohtaa jopa erittäin vaikeaan velkavankeuteen.

Tässä kyllä näen samanaikaisesti, että yrittäjä- ja yritysmyönteinen hallitushan on pyrkinyt aktiivisesti työntämään konkurssiin liittyviä toimia mahdollisimman pitkälle tämän koronan aikana, niin että mahdollisimman moni yritys pystyisi sinnittelemään esimerkiksi näitten miljardiyritystukien kautta tämän koronan aikana ja että yritys pystyisi pystyssä ja työntekijät siellä töissä. Jossain vaiheessa, niin kuin edustaja Vestman ja aikaisempikin keskustelija sanoi, seinä tulee vastaan, jolloin yritykset joutuvat konkurssiin ja velkasaneeraus, ja senkin vuoksi on järkevää miettiä tällaisia toisia vaihtoehtoja tässä kohtaa.

On aivan selvää, että kun yrittäjä itse ei ole vastuussa siitä, että maailmantalouteen iskee systeeminen kriisi niin kuin koronaepidemia, niin häntä ei voida kohdella täysin samalla tavalla kuin yrittäjää, joka on tehnyt konkurssin siksi, että hän on esimerkiksi laiminlyönyt joitain velvoitteitaan. Tässä on kaksi aivan eri tilannetta, ja tässä kohtaa koen, että lainsäädäntö kohtelee näitä ihmisiä aika samalla tavalla, ja tämän täytyy nyt muuttua. Se, että ihminen ja yrittäjä, joka tekee konkurssin mutta ei ole millään tavalla syypää siihen, joutuu pitkäaikaiseen velkavankeuteen ja sitä kautta sosiaalisiin ja henkisiin ongelmiin, on todella raskas rangaistus.

Tässä ajassa koen, että hallituksen ja meidän valtiovallan on mahdollistettava ja helpotettava yritysten perustamista, madallettava riskiä niin alas kuin vain pystymme. Koen, että olisi järkevää nyt tässä ajassa kertoa ihmisille, että olemme heidän tukena, että jos he ovat liian pitkäaikaisesti lomautettuja ja heillä on joku yritysidea, me haluamme heitä tukea siinä. Tässä kohtaa sekä valtiovallalla ylipäänsä mutta erityisesti myös kunnilla on vastuu, ja tätä on nytten pohdittava laajemmin.

Hyvä, kannatettava, ajatuksia herättävä lakialoite edustaja Sjöblomilta. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

19.20 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Meillä on käsittelyssä lakialoite laiksi konkurssilain muuttamisesta, joka veisi konkurssilainsäädäntöämme mielestäni lähemmäs henkilökohtaisen konkurssin sallimista.

Lapsuudessani oma isäni oli töissä yrityksessä, joka teki konkurssin. Se on varmasti kaikille tässä salissa tuttu, Vesi-Seppo oli tämä konkurssin tehnyt yritys, ja sitä konkurssia puidaan vieläkin. Se konkurssi romutti yhden todella ison yrityksen. Jos se olisi saanut jatkaa, Suomi olisi varmaan erilainen tai ainakin kotimaakuntani ja kotipaikkakuntani olisi erilainen. Tässä on minun ensimmäinen muistoni konkurssista.

Sitten tuli 90-luvun lama. Silloin useat yrittäjät tekivät konkurssseja. Niistä on tullut heille käsittämättömän pitkiä, voisi sanoa, liian pitkiä velkoja maksettavaksi. He ovat eläneet semmoisessa velkavankeudessa. Nyt meillä on käsillä korona, ja tämän koronan jälkimaingingeissa meillä tulee tuhansia ja tuhansia konkurssseja. Se on mielestäni aivan meidän kaikkien nähtävissä. Lisäksi tämä lakialoite on erittäin kannatettava ja ajankohtainen sen takia, mitenkä meidän hallitus toimii tällä hetkellä.

Arvoisa puhemies! Hallitus ajaa kymmeniä turveyrittäjiä ja tarhausalan yrittäjiä konkurssiin näillä toimillaan, mitä se on tehnyt. Sen takia tämä laki on erittäin ajankohtainen. Hallituksen toimilla on tällä hetkellä suuri vaikutus semmoisiin yrittäjiin, jotka ovat tehneet sukupolvenvaihdon esimerkiksi turvetuotannon alalla. Se, että lähestymme henkilökohtaista konkurssia, on hyvä asia, ja tämä pitää ajaa mielestäni nopeasti lävitse niin, että nämä yrittäjät saavat uuden mahdollisuuden pyrkiä edelleen työllistämään ihmisiä niin kuin he ovat tähänkin asti tehneet. Näitä työpaikkoja ei olisi ilman näitä yrittäjiä, ja heistä hyvin monella on vankka kokemus jo aikaisemmin, ja tämä antaisi heille uuden mahdollisuuden toimia yrittäjänä. Tietenkään tässä ei tule armahtaa sellaisia yrittäjiä, jotka ovat jollakin kieroilulla tehneet konkurssin ja haluavat vain putsata omaa pöytänsä. Tässä se rajan vetäminen saattaa olla vaikeaa.

Edustaja Vestman puhui näistä asioista täällä erittäin hyvin, ja hän puhui myöskin velkasaneerauksesta. Eduskunta-avustajani, jolta myös pientä vinkkiä tähän aiheeseen sain, on toiminut siviiliammattissaan velkasaneerausyrittäjänä, ja hän on vaimonsa kanssa tehnyt 30 vuotta yrityssaneerauksia ja yksityishenkilöiden velkajärjestelyjä. Minulla on tähän itsellenikin tulossa muutama lakialoite. Nyt korona-aikana avustajani seuraa päivittäin tilannetta, ja häneltä juuri saamani tiedon mukaan tänään 25. marraskuuta ei Asiakastiedon valtakunnallisilla listoilla ole ainuttakaan merkintää uusista yrityssaneeraustapahtumista. Arvoisa puhemies, ei siis uusia hakemuksia käräjäoikeuksille eikä mitään muutakaan. Tämä ei missään tapauksessa tarkoita sitä, että valtakunnassa olisi kaikki hyvin. Tämä kertoo pikemminkin siitä, että on tyyntä myrskyn edellä.

Joudummekin yhdessä toteamaan, että sen jälkeen kun vapautetaan nämä hallituksen antamat konkurssien edistämiskiellot, tämä tilanne saattaa olla hyvin kaoottinen ja näitä syntyy paljon. Oikeusministeri on käskyttänyt, että turhia konkurssseja tässä tilanteessa ei saa tulla, ja olen ymmärtänyt, että tuo käskytyks päättyy tämän hetken tiedon mukaan parin kuukauden päästä. Edessä on vääjäämättä konkurssisuma. Sen vuoksi tämä ehdotettu lakiuudistus on saatava pikaisesti voimaan. Kannatan sitä ehdottomasti ja annan sille tukeni. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Totean, että on kolme puheenvuoroa jäljellä tällä hetkellä ja 9 minuuttia aikaa jäljellä tästä sessiosta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

19.26 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Ruut Sjöblomin aloite ehdottaa, että muutetaan konkurssilakia niin, että mahdollistetaan henkilökohtainen konkurssi. Näin ehkäistään pitkäaikaiseen velkaloukkuun joutumista ja tuetaan uudelleenyrittämistä.

Pienet ja keskisuuret yritykset ovat merkittävä työllistäjä: nämä yrittäjät työllistävät itsensä, mutta heillä on usein myös työntekijöitä, ja niitä on merkittävän paljon. Jos me vähennämme pelkoa lähteä yrittäjäksi, niin me saamme myöskin työllisyyttä nostettua. Yksinyrittäjien määrä on kasvanut viime vuosina, ja Suomessa noin 93 prosenttia on alle kymmenen hengen yrityksiä. Tämä on todella iso sektori, ja usein siinä onkin tämä raja, että sitten kun menee yli kymmenen, niin nouseekin se kynnys palkata enemmän.

Konkurssilainsäädäntö nykymuodossaan ei tue kuitenkaan yrittäjyyttä eikä työllistymistä, vaan rankaisee riskin ottamisesta, eli yrittäjä aina myöskin riskeeraa oman taloudellisen tilanteensa. Mahdollinen konkurssi ja pitkäaikainen velkaloukku eivät houkuttele yrittämään, mutta meidän pitäisi varsinkin tässä tilanteessa saada ilmapiiriä yrittäjämysteiseksi ja sellaiseksi, että ihmiset uskaltaisivat lähteä yrittämään ja luomaan Suomeen myös työpaikkoja.

Kuten tässä on ollut jo aikaisemmin esillä, 90-luvun lama on jättänyt jälkensä, ja nyt meillä on koronakriisi, joka tulee jättämään jälkensä, mutta meillä on mahdollisuus vaikuttaa siihen, minkälaisen jäljen se tänne jättää. Niin kuin tuossa edustaja Mäenpään puheenvuorossa oli esillä, konkurssreja ei tällä hetkellä ole, kun ne on kielletty, mutta valitettavasti niitä tullaan näkemään, ja olen samaa mieltä siitä, että tämä laki pitäisi saada nopeasti eteenpäin, jotta me voimme pelastaa yrittäjiä näiltä velkaloukuilta ja he vielä uskaltavat jatkossakin yrittää. Tämä ei ole heidän epäonnistumisensa missään määrin tai huonoa yritystoimintaa, vaan tämä aika on heitä kohdellut kaltoin, ja on epäreilua, että siitä heitä rangaistaan. Mutta jatkossakin tarvitaan siihen parempia kannustimia ja suojaa myös yrittäjien turvaksi.

19.29 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Voi kun tällainen lainsäädäntö olisi ollut voimassa 90-luvulla. Olen erittäin kiitollinen tämän lakialoitteen tekijälle. Tämä jos jokin on sitä kehitystä, mitä tässä maassa tarvitaan.

Yrittäjyys ei saa olla riski, joka iskee esimerkiksi yrittäjää, joka itsestään riippumattomista syistä joutuu ahdinkoon, vaan yrittäjyyden pitäisi olla Suomessa mahdollisuus, mahdollisuus siihen, että pitää huolta tästä yhteiskunnasta veroilla, tekemällä työllä, yrittäjä elättää perheensä, mahdollisesti työllistää — sen tulisi aina olla mahdollisuus.

Tulin tänne hetkeksi puhumaan ihan sen takia, että minä tiedän, miltä tuntuu, kun maailma kaatuu alta. Noin 30 vuotta sitten minä koin itse sen, mitä on olla yrittäjä, ja me muistamme silloin 90-luvun laman ajan — koin sen kantapään ja raskaimman kautta. Itse selvisin siitä, mutta moni ystäväni ei, muutama sen aikaisista yrittäjätovereistani on tuolla yläkerrassa. Voi kun tämänkaltaisen lainsäädäntö olisi ollut voimassa, olisimme välttyneet monelta murhenäytelmältä.

Arvoisa puhemies! Meillä on Suomessa useita henkilöitä, jotka vielä sieltä 90-luvun laman ajalta tälläkin hetkellä roikkuvat löysässä hirressä ja jotka eivät ole vielääkään selviytyneet niistä velkataakoista, siitä, että siihen aikaan myytiin muodostuneet velat raa’asti roskapankeille, jotka sen jälkeen sitten koroillaan, sanoisin, muodollisesti murhasivat nämä perheet ja heidän elämänsä.

Haluan todellakin vilpittömästi toivoa, että tämä lakialoite etenee ja tämäntyylistä lainsäädäntöä tulisi Suomeen enemmän. Olen kiitollinen. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

19.32 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Konkurssilain uudistuksesta on kysymys, henkilökohtaisen konkurssin mahdollisuudesta, ja heti aluksi nyt sanon, että kannatan lämpimästi tätä edustaja Ruut Sjöblomin aloitetta.

Meillä täällä Suomessa pidetään konkurssin tehnyttä miltei automaattisesti todellisena epäonnistujana. Tällainen ajattelutapa ei johda mihinkään hyvään, ajatellaan sitten yhteiskuntaa tai itse yrittäjää. Tämä korona-aika tulee olemaan ja on karvasta taistelua olemassaolosta monen yrityksen kohdalla. Jos ihminen epäonnistuu, ketä se hyödyttää, jos minäkäänlaista ulospääsyä ei ole? Ei ketään.

Monen edustajan taholta on nostettu, viimeksi edustaja Peltokankaan, 90-luvun laman uhreja, heidän tilannettaan tänä päivänä. On aivan käsittämätöntä, että tälle asialle ei ole vielä mitään tehty. Vielä on näitä laman uhreja, jotka kärvistelevät omassa elämässään ja kantavat sitä raskasta taakkaa. Toivoisin, että myös oikeusministeri Henriksson ottaisi nyt tästä kapulan ja veisi tämän tilanteen nyt siihen, että 90-luvun laman kärsineet vihdoin saisivat anteeksi. Se on jo ihan tarpeeksi, että on kymmeniä vuosia ollut löysässä hirressä.

Olen myös hyvin läheltä seurannut ja jo tämänikäisenä kokenut näitä 90-luvun laman ja monen yrityksen tilanteita, joissa yrittäjä joutuu järkyttävään ahdinkoon ja joiden myötä työntekijät joutuvat työttömiksi. Yrittäjä ei ole vihollinen. Yrittäjä on mahdollisuus, joka luo työpaikkoja Suomeen, ja niitä tarvitaan nyt kipeästi.

Kiitos vielä edustaja Sjöblomille aloitteesta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.